

" Biz artık 14'lüyüz, 14'lü gibiyiz -
Artık gez, göz, arpacık zamanı... "

ZEYNEP ARIKAN

Zeynep, bir Dev-Gençli olarak başladığı devrimci mücadelesinde ölüm orucu şehidi olarak ölümsüzleşti. Onbeş yıllık kesintisiz devrimci yaşamında, mücadelenin her alanında oldu. Okulda bir Dev-Gençli, yaygın alanında devrimci bir gazeteci, Mahallelerde örgütü, yeraltında bir savaşçı, hapishanelerde özgür tutsaktı.

1968 yılında Malatya'nın Hekimhan ilçesi Akpınar köyünde doğdu. Alevi inancına sahip Kürt milliyetinden yoksul bir ailenin kızıdır. Ailesi 1974 yılında İstanbul'a göçer. Zeynep okula İstanbul'da başlar. Orta öğrenimini Davutpaşa lisesinde tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümünü kazanır.

Üniversite'de Dev-Gençlilerle tanışır. Kısa sürede örgütlenir. Hırslı ve inatçıdır. Militandır. Bu özellikleriyle devrimci mücadele içerisinde hızla gelişir.

12 Eylül'le birlikte susmuş -örgütsüzleşmiş üniversite gençliği içerisinde ilk eylemleri, direnişleri örgütleyerek sessizliği yırtan Dev-Gençlilerle birlikte militan mücadelenin örgütleyicilerinden olur. Kavrama yeteneği iyi, hızlı ve pratiktir. Gençliğin eylemlerinde faşistlerle, polislerle

çatışını göz altına alır defalarca... Okul idaresi daha ikinci sınıftayken Zeynep'in Okulla ilişkisini keser. Okulla ilişkisinin kesilmesine rağmen gençlik işindeki mücadelesini sürdürür--1991 yılında Devrimci Gençlik Dergisi'nin sahibi olarak yayın faaliyeti işinde yer alır. Bu alandaki görevini daha sonra Mücadele Dergisi'nde sürdürür. Aynı dönemlerde, aynı alanda birlikte çalıştığı Kazım Gülbağ ile evlenir...

Zeynep, '92 yılı sonlarında harekette darbe olayı yaşandığında önderliği sahiplenerek darbecilere karşı tavır aldı. Yine aynı dönemde devrimci hareket içinde olan ablası darbecilerin saflarındaydı. Ablasının tüm çabalarına rağmen, önderliği sahiplendiği, darbecilere karşı tavır aldığı için darbecilerin hedefi haline geldi. Darbeciler '93 yılında mücadele Dergisi çıkışında öldürmek için silahla saldırılar. Bu saldırıda yaralandı.

'94 yılında yapılan operasyonlar sonucu ~~ara~~ aranın duruma düştüğü için yeraltına geçti. Bir süre yurtdışında devrimci görevler aldı... Daha sonra yeniden bir savaşçı olarak ülkeye

döndü...

Cepbeli bir savaracı olarak halkın adale-
tinin uygulayıcısı oldu. Halk olusmanlarından, halk
ka yönelik istencelerin, katliamların, zulmün
sorumlularından hesap sorar oldu. İstanbul'daki
İstencehane merkezi olan İstanbul Emniyet Mü-
dürlüğü ve yüksek rütbeli subayların kaldığı
Harbiye Orduevi'nin tavıta vurulması eylemlerini
gerçekleştirdi.

11 Eylül '99'de tutsak düştü, Ümraniye ha-
pishanesi'ne götürüldü. Bir direnişçi olarak tahliye
edileceği 2001 Haziran'ına kadar sürecektutsak-
lık dönemi başlamıştı...

Zeynep, becerikliliğin, çak yöntemliğin, "On
parmağında, en marifet" diye tanımlanan Ana-
dolu kadınına özgü yanlarıyla devrimciliğini bü-
tünleştirmiştir.

Hapishane de eğitmendir, güvenlikçidir, sağ-
lıkçıdır, yazordır, tiyatrocudur, kabinlerde iyi
bir örgütçüdür...

Eğitmendir... Hapishane'lerin devrimin okulla-
rı olduğu bilinciyle bilgisini, birikimini yoldaş-
larına aktarandır. Öğretirken öğrenendir. Yaşamın
her alanında eğitmek doğal bir faaliyettir
Onun için. Kimi zaman arkadaş, kimi zaman
bir komutan olarak eğitim faaliyetlerini sür-
dürür...

Yazordır... Ümraniye hapishanesi'ndeki Ta-

Vir ve Votan Dergilerinin yazı kurulundadır.

Sağlıktır... Hapishanenin genel sağlık sorumlusudur.

Tiyatroçudur... O dönem hapishane'de birlikte kaldığı yoldaşlarının hafızasında onun oyunculuk yeteneği, canlandırdığı, "Şarlo", tiptemesiyle yer etmiş, unutulmamıştır. Hele oyunun sonunda Fasist Nazi tiptemesinin kısına tekmeyi vurup Sahneden atması yakmadır, oyunu izleyen herkesin unutamayacağı bir finaldir bu.

Zeynep, Dev- Gençlidir, gençlik kökenlidir. Ama devrimcilik yaşamı boyunca Anadolu kadınının olumsuzluklarını, güzelliklerini kendi kişiliğinde büyütür, bunlarla bütünleşir. Doğaldır. Mesela kadınlar keğusunda şalvar giyer, şalvarla dolarsın. Malatyalıdır, memleket sevdalısıdır, "Malatya, malatya bulunmaz esin...", türküsüyle hemen geçer halayın başına. Bir bakarsın Malatya'nın yöresel yemeği olan, aynı zamanda zahmetli ve el becerisi gerektiğinden ünlü "Analıkızlı köftesi"ni yapar, yediriş yoldaşlarına. Hamarattır, beceriklidir. Becerilerini devrime, yoldaşlarına sunar. Kasamda belki küçük sayılabilecek ayrintıları görür, düşünür, üretir. Daktilo başında sürekli oturan, galışan arkadaşlarının çalıştığı bankalara munderlerden sırtlıklar yapar. Sürekli

daktilo basında olan yoldaşlarından biri de Ali Rıza Demirci'dir. Ali Rıza daktilya geleceği yazıları masanın üzerine koyup, iki buklüm vaziyette daktilo edeceği yazıyı okumaya çalıştığını görür. Bir gün elinde yazılı kağıtları dik, daha kolay okunur halde tutacak tahta kısıkaç yapıp getirir, hediye eder yoldaşına...

Üzüntüsünü de, mutluluğunu da tutmaz içinde, paylaşır. Kızdı mı, "de get" der, sinirlendiğini belli eder.

Galışmaktan zevk alır. Galışmaları zevkli hale getirmesini bilir. Sağlıksızların eğitim ya da galışma toplantılarını adeta piknige dönüştürür. Bulur, bulusturur gayli-şerezli toplantılar haline getirir. On Parmak daktilo bilir. Kadınlar koğusunun en hızlı daktilo yazarlarından. Koğusta yazılan yazıların çoğunu Zeynep daktilo eder.

Örgütçüdür... Ümraniye'ye ziyarete gelenlerden onu tanımayan, orantla sohbet etmeyen yok gibidir. Ziyaretçilere sevdiren kendisini, ilişkilerini kalıcılaştırmaya-şüreklileştirmeye galışır.

Özgür tutsaktır o. Yasamın direnmek olduğunu bilir. Tecrite karşı baslatılacak, "Büyük Direnişin gönüllülerinden olur. Direniş öncesinde sürdürülen tartışmalarda duygularını, hayallerini anlatır. Devrimi görmek en büyük hayalidir. Taksim Meydanında Önderimizin kürsüden halka hitap ederken,

Silahlarını kusanmış varyette o alanda olmak en büyük hayalidir.

Yeraltına geçtikten sonra bir süre yurtdışında görev almıştır. Bir savaşçı olarak yeniden ülkeye dönecektir. Yoldaşları kendisini yolculukmaya gelmiştir. Zeynep, sarılıp kucaklamak veda etmek ister, "duygu yüküdür, onun bu halini gören yoldaş, "Sen Savaşçısın" der ve ----- "Duygusalılık - duygular" tartışmasında basından geçen bu olayı anlatır. Duygusaldır ama duyguları devrime dönüktür. Ülkedeyken evlendiği, mücadele yoldaşı olan Kazım Gülbayım içine düştüğü zaafı nedeniyle örgütle ilişkisi kesildiğinde, çok sevdiği eşyle tereddütsüz evlilik ilişkisini de keser atar o dönem.

20 Ekim 2000'de Ümraniye Hapishanesi 1. Ölüm Orucu ekibinde yerini alır. Kızıl bandını kusanırken; "Bütün güzellikleri, insana dair her şeyi halkımızdan öğrendik ve diyorum ki bu halk için ölmeye değer. Ve diyorum ki bu can, halkım sana feda olsun" der.

19 Aralık Kattiamını Ümraniye Hapishanesi'nde direnişçi olarak karşılar. Yanı basında şehit düşen, yaralanan yoldaşlarının hesabını sorma isteğiyle yanıp tutuşur. İstenceli sevkle Kartal Hapishanesine götürülür. Kattiam ve istenceler karşısında direnişisini daha büyük bir gaskuyla ve moralle sürdürmeye devam eder. Kartal Hapishanesi'nde

direnisin 130'lu günlerinde yazdığı bir mektubun
da sunuları şöyle;

"--- Hemen yanı başımızdakileri özlemek zor
geliyor bana, ve bu özlemle "Haydi!" diyorum
kendi kendime. Haydi, özlemi bitirmek senin elin
de ---!

Ama bildiğin gibi değil... 130'ları devirdik
halen tık yok. Tüm yollar lanet okuyor BŞ'e.

Bizim zafer nazlı gelin, kaşık duruyor, biz
pesinden. Ama bilirsin, sevdalandık mı bir kez,
öyle kolay vazgeçmeyiz sevdamızdan. Bizim a-
nazlı gelinden vazgeçmeye niyetimiz yok. Olma-
dı kaçırırız olur biter, öyle değil mi? Allahın
emri ile gelmiyorsa, bizden günah gitti.

(---)

Kolu kopana kol, gözü sıkana göz olabilirsek...
Herkes saramızı kapıyor, fırsat vermiyor. Ercan,
Rıza, Umut, Ata--- kaptı. Dışarıda Güttükün... Bil-
miyorum biz de mi is yok?

Ama size söz, Ümraniye'nin duvarlarına, yer-
lerine sürülen her damla kanımız için kurşun-
lanan bedenlerimiz için;

Alınanın çatısına nisan aldık hasımlarımızın...
Bizim ekip 15 kişiydi... Ahmet'i, uğurladık,
14 kaldık. Biz artık 14'lüyüz, 14'ü gibiyiz.

Artık göz, gez, arpacık zamanı ---)

20.02.2001

Zeynep'ler Kartal hapishanesi'nde direnisi-
nilerleyen günlerinde Bayrampasa Hastanesi'ne ge-
tirililer. Ümüs Sahingöz, Gülay Kavak ve diğer
kadın direnisçilerle birlikte'dirler. Düşman asilsiz
dedikodular yayıp, aileleri birbirine karşı kışkı-
tır, direnisçiler arasında güvensizlik yaymaya,
moral bozmaya çalışır. Aileleri kullanır. Direnisten
vazgeçirmek için yantlarında yemek yemeye kadar
hertürlü asagılık, adice psikolojik saldırılara
basurmaktan çekinmez.

Zeynep ve Ümüs hapishane'de de hep bir-
likte'dirler. Birbirinden ayrılmaz ikilidirler. Kartal
hapishanesinde, ondan sonra ki Bayrampasa has-
tanesi sürecinde de birliktelikleri sürer. Birbir-
lerinden hiç ayrılmazlar.

Zeynep tahliye edildiğinde bedeni ufal-
mış, rengi solmuş ama gözleri ısılt ısıltır. Meseli,
sakacıdır yine... Hastaneden Armutlu'ya on-
ları taşıyan ambulandan sedyeye indirilirken
başar sloganı, "Haşgeldin ölüm, merhaba zafet!"
Ümüs'le birlikte atarlar bu sloganı. Tahliye
olduktan sonra ki 1-2 günü Ümüs'le birlik-
te ailesinin evinde geçirir. Daha sonra Armut-
lu'daki direnisçilerine geçerler...

Düşmanın hastanedeki yoğun kusatmasın-
dan sonra Armutlu'ya gelmek canlandırmıştır.
Zeynep'i... Konuşmayı sever. Ziyaretçilerle, refakat
çilerle konuşur, anlatır bol bol... Bazen gülmek

ten kırar geçirir bazen ağlatır... Tam da bugünlerde yurtdışında, tecriti protesto etmek, süren ölüm orucu direnişine destek vermek amacıyla Almanya'da kendisini yakarak şehit düşen Kazım Gülbağ'ın haberi gelir. Bir dönem örgütsel ilişkilerin dışında kalan, bu nedenle evlilik ilişkisini kopardığı Kazım Gülbağ'ın feda eylemi onun için bir moral ve güç kaynağı olur. Öncesinde üzüldüğü, "Acaba kendi adıma neyi eksik bıraktım, neyi yapmadım da böyle bir duruma düştüm" dediği eşinin feda eylemiyle yaptığı özelaştırması, hareketin, "Şehidimizdir" demesi bir yanıyla da bu üzüntüden sıyrılmasına, duyduğu sevginin yeniden canlanmasına ve gurura dönüşür.

Zeynep'lerin tahliye oldukları günlerde, tutsak düşmeden önce aynı ekipte yer aldığı, birlikte savastığı yoldaşlarından biri de ölüm orucunda zorla müdahaleyle gazimisi olmuş, tahliye edilmişti. Gazimiz ilk defa Armutlu'ya gelecek direnisçileri ziyaret edecekti. Son 3-4 yılı hayal meyal, oda sadece belli olayları hatırlamaktadır. Belli isimler aklında kalmıştır. Bunlardan biride Zeynep'tir. Zeynep komutanıdır, aynı birlikte savaşmış, tutsak düşmüşler, aynı ekipte ölüm orucu direnişçisi olmuşlardır. Gazimiz daha hastane günlerinde kafasına jectedirmişti, ölüm orucunda olan direnisçilere sarı ve kırmızı

Karanfiller götürecektir. Özellikle de yüzünü tam olarak hatırlayamadı ama ismi hafızasından çıkmayan Zeynep'e bir demet Sarı-kırmızı karanfil verecektir. Gazimizin ellerinde karanfillerle, güslükle yürüyerek Zeynep'i ziyareti, ilk karşılaşmaları, kucaklaşmaları duygusal anlar yaratır herkese. Hemen ardından gazimizin, "Yahu sen sarısın değilmiydin?" demesi ise o duygusal atmosferin dağılmasına, gülmelere neden olur. Zira gazimiz Zeynep'in tutsak düşmeden önceki makyajlı-sarısın halini hatırlamaktadır.

Zeynep'in Armutlu'daki son günlerinde hep yanında olan fakatçilerinden bir yoldaşı onu şöyle anlatıyor;

"Ailesi üzerinde sürekli manevi bir baskı oluşturup, direnisi bıraktırmak için gaba harcıyordu. Özellikle Öğretmen olan ablası... yine annesi de böyleydi--

Zeynep, ablasının, otlerinin anlattıklarını sabırla dinler, sonra da onlara neden bırakmayacağını anlatırdı. Ama ne ailesi ne de Zeynep abla birbirlerini ikna edemediler. Ve bu durum hemen hemen sehittliğine bir hafta-on gün kalana kadar sürdü. Böyle "ikna" zamanlarının da sabrı bir tarafa bırakıp kızdığı, sert çıktığı da olurdu. Öfkesi, zaten tanıyan belli bıçak gibi keskindir. Öfkelendiğinde gözleri

yapacaktı---

Biz evin işine kurduğumuz barikatları sağlama, tutuyoruz. Barikat yapılmayan sadece evin ana giriş kapısı kalmıştı. Buraya barikatın yapılmayışının nedeni Zeynep abla ve diğer direnişçilerimizin ailelerinin dışarı çıkmamak için ayak dikmeleriydi---

Aileler operasyon başladığında feda eylemi yapacağını tahmin ettikleri için evden çıkmıyorlardı. Bir süre sonra bir şekilde, bina da zorla evin önüne çıkardık aileleri ve evin dış kapısına da barikat ördük.

Aileleri dışarı çıkarmıştık ama onlar bu defa da evin önünden gitmek istemiyorlardı.. Zeynep abla bir ara evin balkonundan anne sine dönüp kızgın bir şekilde, "Anne," dedi, "Saldırı başlarsa burada kendimi yakacağım, buna ne sen ne de bir baskarı engel olamayacaksınız. Bana engel olmak istersen de seni de kendimle birlikte yakarım. Madem benim, bizim burada kendimizi yakmamızı istemiyorsanız, o halde burada bizim önümüzde duracağınız gidin okatıl ve işkenceci sürüsünün önünde böyle durun," dedi. Zeynep ablanın bu konuşmasından sonra anneler evin önünden ayrılıp gittiler---

Zeynep abla 300'lü günleri geçmişti. İhtiyaçlarını tek başına göremiyordu ve

yatalak durumdaydı. Mesela çok acı çekiyordu, ama bir gün bir an olsun şikayetlendiğini görmedim - duymadım. Müthiş bir direnci vardı. Önce seye rağmen bilincini açık tutmak için olağanüstü çaba sarfediyordu.

Şehitliğinden 7-8 saat öncesinde hala bilinci yerindeydi ve günlük olarak yaptığı şeyleri refakataşinin yardımıyla yapmaya çalışıyordu. Salona çıkarmıştık, hatırası zaman zaman gidip geliyordu. Konusmakta zorlanıyordu. Ama o yine de sohbetleri dinliyor ve katılmaya çalışıyordu. Oysaki durumu epeyce ağırlaşmıştı ama o son anına kadar direncini korumaya çalışıyordu ve böyle de yaptı...

Aksam saatleriydi. Saat 20-00 de odasına aldık. Me tesadüf yatağında yatarken, duvarda asılı olan Zehra'nın resmi yerinden kalkıyor ve sanki özellikle yerleştirilmiş gibi basının yanına düşüyor. Şimdi yan yana yatıyor Zehra ve Zeynep iki Dev-Gençli'...

Katagina uzandıktan kısa bir süre sonra durumu iyice kötüleşmeye başlamıştı. Konusmaya çalışıyordu, ama ancak çok zorlanarak konuşuyordu...

Son isteği çok sevdiği "Huma kuşu" türküsunü dinletmemizi istedi. Bir de birlikte, aynı ekipte savastığı, direnişe yattığı gazimizin yanına gelmesini istemisti. Her ikisi

ni de yapmıstık. Türküyü dinledikten kısa bir süre sonra komaya girdi. Son nefesini de sabaha karşı 04=00 sularında verip şehit düştü...

Zeynep, devrimci yaşamıyla, direnişle, ölümüyle hep etkiledi insanları. Hep doğaldı. Göreviyle bütünleşir, kendini katarak, yüreğini, beynini, hünerini katarak yapardı üstlendiği görevi. Oynadığı bir tiyatro ya da halkın adaleti olup, halk düşmanlarından hesap sordugu silahlı bir eylem veya bir sağlıklı olarak yoldaşlarıyla sefkatle ilgili lenmesi... Hep aynı istekle, aynı görev bilinciyle, kendini katarak yaptığı işlerdi. Direnişi ve şehitliğide böyle oldu. Doğallığından hiç bir şey yitirmedi. Şehit düşmeden önceki son isteği türküler söylenmesi oldu. Sevdiği türkülerini dinleyerek ölümlü kucağına...

Anısı önünde saygıyla eğiliyorum...

alev alev olurdu. İnsan doğallığında gözleri-
ne bakamaz, gözlerini kaçırdı. Bir de ote-
riter sesi--- Mişyon tipinden beklenmeyecek
ya da düşünülemez kadar otoriter-- disiplinli-
ydi. Bu hali kimi vakit öfke olarak patlar-
dı---

Ümüs Abla ile Zeynep abla arasındaki ki
ilişki çok farklıydı. Koldaşlık, kardeşlik, arkadaş-
lık, sırdarlık ilişkisiydi--- Ümüs ablanın şehit
düstüğü haberini verip- vermeme konusunda
ilk basta tereddüt ettik. Ani bir etkilenme
olsun istememistik. Ama sonra bunun anlamsız
olacağını düşünüp açıkladık, Ümüs ablanın se-
hit düstüğünü. Ki zaten hissetmişti, sorular
soruyor, öğrenmeye çalışıyordu. Ümüs ablanın
Şehitliğinden sonra kasusunu da hızlandırdı zaten.

Ümüs ablanın cenazesinde, polis cenazeyi
Adli Tıp'a götürmek için ambulansa bindirirken
kitleye saldırmıştı, Bu saldırıdan sonra polis
Armutlu'ya yığınak yapmıştı. Gergin bir hava
vardı. Operasyon bekliyorduk. Ki polis de hazır-
lığını yapıyordu, operasyon havasındaydı.

Saldırı ve ortamın gerginliği ve operasyon
beklentisinden dolayı, hemen direniş evinin içinde
pencerelere vb. yerlere barikat örmeye başladık.
Bu arada Zeynep abla tekerlekli sandalyesiyle
evin balkonuna çıkmış ve gerekli hazırlığını yap-
mıştı. Saldırı olduğu takdirde feda eylemi